

Főoldal>Bíróági eljárások>Polgári ügyek>Melyik ország bírósága rendelkezik joghatósággal?
Melyik ország bírósága rendelkezik joghatósággal?

Ausztria

1 Rendes polgári bírósághoz vagy különös hatáskörű bírósághoz (például munkaügyi bírósághoz) kell-e fordulnom?

Polgári ügyekben főszabályként első fokon a kerületi bíróságok (Bezirksgerichte) és a tartományi bíróságok (Landesgerichte) rendelkeznek illetékességgel. Bécs területén kívül a kerületi bíróságok és a tartományi bíróságok kereskedelmi ügyekben is eljárnak. Ezen túlmenően a tartományi bíróságok foglalkoznak a munkajogi és társadalombiztosítási ügyekkel is. Egyedül Bécsnek van külön kereskedelmi jogvitákkal foglalkozó kerületi bírósága, külön Kereskedelmi Bírósága (Handelsgericht) és külön munkaügyi és társadalombiztosítási bírósága (Arbeits-und Sozialgericht).

Az „Igazságszolgáltatási rendszer” című tájékoztató mutatja be, hogy a hatáskör hogyan oszlik meg a kerületi és a tartományi bíróságok, valamint a kereskedelmi ügyeket és a munkaügyi és társadalombiztosítási ügyeket tárgyaló bíróságok között.

2 Ha a rendes polgári bíróságok rendelkeznek hatáskörrel (azaz e bíróságok feladata az ilyen ügyek elbírálása), hogyan tudhatom meg, hogy melyik bírósághoz kell fordulnom?

2.1 Létezik-e különbségtétel alacsonyabb és magasabb fokú rendes polgári bíróságok (például körzeti bíróságok, illetve regionális bíróságok) között, és ha igen, melyik rendelkezik hatáskörrel az ügyemben?

A hatásköri megoszlás a bíróságok között elviekben a per típusától (hatáskör) függ, és minden olyan ügyben pedig, amely nem kerül így a kerületi vagy a regionális bíróságokhoz, a pertárgyértéktől függ. Az ügyfajtatól függő hatáskör mindig megelőzi a vitatott érték alapján megállapított hatáskört.

A kerületi bíróságok a per jellege szerint rendelkeznek illetékességgel például a legtöbb családjogi vagy bérleti jogvitában. A tartományi bíróságok a per jellege szerint rendelkeznek illetékességgel, például az atomkárokért való felelősségről szóló törvénnyel (Atomhaftpflichtgesetz), az állami felelősségről szóló törvénnyel (Amtshaftungsgesetz), az adatvédelmi törvénnyel (Datenschutzgesetz) kapcsolatos, valamint verseny- és szerzői jogi jogvitákban. A kerületi bíróságok illetékesek olyan ügyekben, ahol a pertárgyérték legfeljebb 15 000 EUR, a tartományi bíróságok pedig olyan ügyekben, ahol a vitatott összeg meghaladja a 15 000 EUR-t.

2.2 Területi illetékesség („A” vagy „B” város bírósága rendelkezik-e illetékességgel az ügyemben?)

2.2.1 A területi illetékességre vonatkozó főszabály

Minden személyre vonatkozik egy általános illetékesség (allgemeiner Gerichtsstand) a személyét a kerületi bírósághoz fűző kapcsolat alapján. Főszabály szerint az ügyeket az alperes általános illetékességi oka szerint illetékes bíróságon kell megindítani. Egy természetes személy illetékességi oka általában a lakóhelyén (Wohnsitz), vagy szokásos tartózkodási helyén (gewöhnlicher Aufenthalt) alapul; egy személy több általános illetékességi okkal is rendelkezhet. A jogi személyek általános illetékességi oka leginkább a létesítő okirat szerinti székhelytől függ.

2.2.2 A főszabály alóli kivételek

2.2.2.1 Mikor választhatok az alperes lakóhelye szerinti bíróság (a főszabály alkalmazásával meghatározott bíróság) és egy másik bíróság között?

Néhány esetben a kereset nemcsak az alperes általános illetékessége szerinti bíróságon indítható, hanem más, „választható bíróság” előtt is (vagylagos illetékességi ok). A bíróságok illetékességéről szóló osztrák törvény csak a polgári eljárásra hűsznál több vagylagos illetékességi okot ismer el, a különböző helyzetekben felmerülő szerződéses vagy szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra, vagy a tulajdonjog alapján fennálló különféle követelések rendezésére, emellett eljárási jellegű vagylagos illetékességi okokat is elismer. Például ide tartozhat a teljesítés helye vagy a számlán megjelölt hely szerinti bíróság, a vitatott dolog fekvése szerint illetékes bíróság (forum rei sitae), a kár bekövetkezésének helye vagy a viszontkereset benyújtásának helye szerint illetékes bíróság. Az illetékességre vonatkozó szabályok jelentősen eltérhetnek az uniós jogban, illetve más tagállamok nemzeti jogában létező illetékességi szabályoktól.

Például, az osztrák jog az alább felsorolt követelések esetében a következő illetékességi okokról rendelkezik:

Szerződésből (de nem munkaszerződésből) eredő követelések esetében: a szerződés létezésének vagy nemlétezésének megállapítása iránti keresetek, a szerződés teljesítésének követelése vagy szerződés érvénytelenítése iránti keresetek, illetve a szerződés nemteljesítéséből vagy részleges teljesítéséből eredő károk megtérítése iránti keresetek megindíthatók azon bíróság előtt is, amelynek illetékességi területén az alperesnek a felek megállapodása alapján a szerződést teljesítenie kell. A megállapodást okirati bizonyítékkal kell igazolni.

A tartási követelések esetében: lásd „Tartási követelések – Ausztria”.

A kártérítési igények esetében: az emberölésből, vagy az egy illetve több személynek okozott sérülés miatti károkból eredő jogvitákat, a jogellenes fogvatartással vagy dologi kárral kapcsolatos jogvitákat az a bíróság is tárgyalhatja, amelynek területén a károkozás bekövetkezett. A bűncselekménnyel okozott kár megtérítése iránti kereset az elkövető ellen a büntetőeljárás mellett is elindítható.

Házasság felbontása iránti kérelmek esetében: lásd a „Házasság felbontása – Ausztria” című tájékoztatót.

Szülői felügyeleti jogokkal kapcsolatos kérelmek esetében: lásd a „Szülői felelősség – Ausztria” című tájékoztatót.

2.2.2.2 Mikor kell az alperes lakóhelye szerinti bíróságtól (a főszabály alkalmazásával meghatározott bíróságtól) eltérő bíróságot választanom?

Néhány esetben létezik egy különös illetékesség, ahol a keresetet meg kell indítani, ami kizárja mind az általános, mind a vagylagos illetékességi okot. Ezt „kizárólagos illetékességnek” nevezzük (ausschließlicher Gerichtsstand). A „kötelező illetékesség” (Zwangsgerichtsstand) az a kizárólagos illetékességet jelenti, amelytől nem lehet eltérni a felek megállapodásának útján sem. A kötelező illetékességet külön szabályban kell meghatározni. Kizárólagos illetékességi ok létezik mindenekelőtt (de nem csak) a házassági és családjogi ügyekben. Kizárólagos illetékesség például a házastársak vagy bejegyzett élettársak közötti jogvitákra, vagy az öröklési jogvitákra vonatkozó illetékesség. Kötelező illetékesség alkalmazandó például a kötvényekből, vagy az egyesületi ügyekből adódó jogviták esetében. Az illetékességre vonatkozó szabályok jelentősen eltérhetnek az uniós jogban, illetve más tagállamok nemzeti jogában létező illetékességi szabályoktól.

2.2.2.3 Maguk a felek kiköthetik-e olyan bíróság illetékességét, amely egyébként nem lenne illetékes?

Ha nincsen kötelező illetékesség (lásd a fenti 2.2.2.2. pontot), a felek kifejezett írásbeli hozzájárulásukkal alávethetik magukat a megjelölt helyeken működő egy vagy több elsőfokú bíróság illetékességének, ugyanígy ki is zárhatják az egyébként illetékes bíróságot. A megállapodásnak vagy egy adott jogvitára, vagy egy adott jogvitából vagy jogviszonyból eredő jogvitákra kell vonatkoznia. Az illetékességi megállapodásokra nem vonatkozik formai követelmény; azonban a megállapodásról okirati bizonyítékot kell tudni felmutatni, amennyiben ezt az eljárás során vitatják.

Az illetékességre vonatkozó megállapodással a feleknek lehetőségük nyílik az egyébként érvényes jogszabályi (azaz a jogvita tárgya és/vagy helye szerinti) illetékesség módosítására. Az ilyen megállapodás megkötésére a jogvita kezdete előtt van lehetőség vagy az eljárás megindulásakor is. Ahol egy elsőfokú bíróságnak lenne a perérték alapján illetékessége, megállapodhatnak a hatáskörnek az elsőfokú bíróságtól a kerületi bírósághoz történő átruházásában, illetve a rendes bíróság és a kereskedelmi bíróság közötti átruházásban is.

A területi illetékességet mindaddig meg lehet változtatni, amíg azt kifejezetten ki nem zárják. Kötelező illetékességről beszélünk akkor, ha a jogszabály az illetékesség megváltoztatását kizárja. A területi illetékesség megváltoztatása például nem engedélyezett, vagy csak korlátozott mértékig engedélyezett, ha az illetékesség meghatározására a következő rendelkezések alapján került sor: a fogyasztóvédelmi törvény (KschG) 14. szakasza, az illetékességi szabályok (JN) 83a. vagy 83b. szakasza, a polgári perrendtartás (ZPO) 532. szakasza, a munkaügyi és társadalombiztosítási bíróságokról szóló törvény (ASGG) 9. szakasza, a jövedelempótlásról szóló rendelet (EO) 51. szakasza vagy a csódtörvény (IO) 253. szakasza.

3 Ha különös hatáskörű bíróság rendelkezik hatáskörrel, hogyan állapíthatom meg, hogy melyikhez kell fordulnom?

Egyedül Bécsnek vannak kereskedelmi jogvitákra szakosodott polgári bíróságai, konkrétan a Kereskedelmi Ügyek Kerületi Bírósága és a Bécsi Kerületi Kereskedelmi Bíróság, valamint a munka- és társadalombiztosítási ügyekre szakosodott polgári bírósága, azaz a Bécsi Munkaügyi és Társadalombiztosítási Bíróság. Minden más kerületben a kereskedelmi, valamint a munkaügyi és társadalombiztosítási ügyeket rendes bíróságok tárgyalják. Kereskedelmi ügyekben és a munkaügyi és társadalombiztosítási joggal kapcsolatos ügyekben a területi illetékesség szabályozása a polgári perrendtartás általános szabályai szerint történik.

Utolsó frissítés: 05/06/2023

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.